

Sygn. akt XV Ca 488/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agata Szlingiert

Sędzia: SO Joanna Andrzejak-Kruk

Sędzia: SO Michał Wysocki (spr.)

Protokolant: staż. Marta Miernik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 września 2014 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa M. N.

przeciwko L. N.

o alimenty

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 6 lutego 2014 r.

sygn. akt IV RC 986/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w punkcie 1. podwyższa zasądzoną tam kwotę do 700 zł miesięcznie (siedemset złotych);
- w punkcie 4. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 672 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu;

II. w pozostałym zakresie oddala apelację;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 840 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

/-/ J. Andrzejak-Kruk /-/ A. Szlingiert /-/ M. Wysocki

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2014r. (sygn. IV RC 986/12) Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, w sprawie z powództwa M. N. przeciwko L. N. o alimenty, zasądził od pozwanego na rzecz powódki rentę alimentacyjną w wysokości po 350zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 listopada 2013r. płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat do rąk powódki (pkt 1); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 2); wyrokowi w pkt. 1 nadał rygor natychmiastowej

wykonalności i klauzulę wykonalności (pkt 3); a także kosztami procesowymi obciążył strony w zakresie przez każdą z nich poniesionym (pkt 4).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka M. N. jest córką pozwanego, urodziła się (...)

M. N. zamieszkuje wraz z matką w domu, który zajmuje wraz z pozwanym i dwoma braćmi. W skład kosztów utrzymania mieszkania wchodzi koszt wywozu odpadów komunalnych - 122zł miesięcznie, woda i ścieki ok. 250zł co miesiąc, energii elektrycznej - ok. 450zł co dwa miesiące, podatek od nieruchomości - 23zł miesięcznie oraz koszt gazu 700zł co dwa miesiące (w dniu 26 marca 2013r. powstało zadłużenie w płatności za gaz w kwocie 3.330zł), telewizja - 136zł co miesiąc. Koszt Internetu wynosi 100zł miesięcznie. Zatem łącznie wydatki związane z utrzymaniem domu wynoszą ok. 1.100zł miesięcznie, co w przeliczeniu na powódkę wynosi 270zł miesięcznie. A. N. opłaca od stycznia 2012r. wszelkie rachunki związane z utrzymaniem domu.

Powódka na swoje wyżywienie przeznaczą kwotę 800zł, w tym 50zł na słodycze i 167zł na warzywa, owoce i soki, 300zł na mleko, śmietanę, jogurt. Powódka choruje na nietolerancję laktozy i w związku z tym produkty mleczne, jakie kupuje kosztują dwukrotnie więcej niż normalnie. Na książki i artykuły szkolno-biurowe miesięcznie powódka przeznaczą 60zł, rozwój kulturalno-oświatowy 100zł miesięcznie, sport 30zł miesięcznie, 300zł miesięcznie na zajęcia pozaszkolne, kursy, korepetycje, składki członkowskie wówczas, kiedy powódka uczęszczała do szkoły średniej. Powódka na swoje ubranie przeznaczą kwotę 373 zł miesięcznie. Koszt środków czystości i kosmetyków to kwota 475 zł miesięcznie. Koszt wakacji letnich i zimowych to średnio miesięcznie 133 zł. Wydatki, jakie powódka ponosi na sprzęt RTV wynosi ok. 260 zł miesięcznie. Powódka na wydatki związane z obchodami Świąt wydaje kwotę ok. 100zł miesięcznie, na swe imieniny i urodziny jednorazowo kwotę 500zł, co daje kwotę miesięczną 42zł, na wycieczki szkolne przeznaczą kwotę 12,50zł miesięcznie, na sprzęt sportowy ok. 10zł miesięcznie. Na okulary powódka przeznaczą kwotę 150zł co dwa lata, co daje 6,25zł miesięcznie. M. N. ponosi wydatki związane z utrzymaniem swego pokoju na poziomie 15zł miesięcznie. Koszt telefonu komórkowego powódki to 50zł miesięcznie. Kieszonkowe powódki wynosi 100zł miesięcznie. Łącznie na swe utrzymanie powódka przeznaczą kwotę 3.200zł.

Powódka M. N. w roku szkolnym 2012-2013 uczęszczała do III klasy X Liceum Ogólnokształcącego w P.. Od października 2013r. rozpoczęła edukację na Uniwersytecie im. A. M. na kierunku stosunki międzynarodowe w systemie dziennym.

Matka powódki A. N. osiągnęła w 2010r. stratę na poziomie 43.667zł, w 2012r. osiągnęła dochód na poziomie 20.444zł. A. N. pracuje w (...) Sp. z o.o. w P. i z tego tytułu osiągała średni dochód na poziomie 2.100zł miesięcznie w 2012r., a obecnie osiąga kwotę 2.342zł miesięcznie. A. N. otrzymała tytułem świadczeń rodzinnych w lipcu, sierpniu, październiku 2013r. - po 460zł, wrześniu 2013r. - 760zł.

U powódki stwierdzono alergię wziewną oraz nietolerancję laktozy - na stałe pobiera leki antyalergiczne. Nadto stwierdzono u niej skoliozę i zalecono zabiegi fizjoterapeutyczne. Na wydatki medyczne powódka przeznaczą kwotę 35zł miesięcznie, lekarstwa, witaminy, wizyty lekarskie. W okresie pylenia lekarstwa kosztują 100zł miesięcznie.

Pozwany od stycznia 2013r. nie wydaje żadnych kwot na utrzymanie powódki.

Pozwany L. N. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) Ośrodek (...) (...) w P.. Głównym przedmiotem działalności jest transport lądowy pasażerski oraz do marca 2013r. pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu, której to jednak formy działalności pozwany zaprzestał ze względu na zapaść na rynku związaną z kryzysem demograficznym i przesyleniem rynku. W związku z ową działalnością L. N. zaciągnął wspólnie z A. N., w dniu 9 marca 2007r., kredyt konsumpcyjny na zakup autobusu marki M. (w kwocie 140.000zł), którego rata miesięczna wynosi 2.270zł. Kredyt ów nie wchodzi do kosztów prowadzonej działalności gospodarczej. W czasach kiedy do roku 2010r. pozwany prowadził działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej oprócz autobusu marki M., zawarł umowę leasingu co do autobusu marki M. - raty leasingowe nie są wliczane do kosztów prowadzonej działalności gospodarczej.

Pozwany osiągnął w 2010r. stratę w wysokości 43.667zł. Pozwany w 2011r. osiągnął dochód w wysokości 137.638zł, co dawało średnią miesięczną w kwocie 11.469,90zł, a w 2012r. osiągnął dochód w kwocie 58.281,87zł, co daje średnią miesięczną w wysokości 4.856,82zł. Pozwany od stycznia do kwietnia 2013r. osiągnął stratę na poziomie 16.731zł. Pozwany od stycznia do czerwca 2013r. osiągnął dochód w wysokości 4.577zł, co daje średni miesięczny dochód w wysokości 762,88zł. Pozwany od stycznia do września 2013r. osiągnął dochód w wysokości 32.916,91zł, co daje średni miesięczny dochód w wysokości 3.657zł. Pozwany od stycznia do grudnia 2013r. osiągnął dochód w wysokości 36.307zł, co daje średni miesięczny dochód w wysokości 3.005zł. L. N. natomiast szacował swój miesięczny dochód w 2013r. na poziomie od 3.500zł do 4.000zł.

Pozwany w 2012r. poniósł koszty związane z zakupem paliwa na kwotę 139.799,10zł, natomiast w pierwszym półroczu 2013r. - 81.610zł. Cena oleju napędowego w sierpniu 2013r. wynosiła średnio 5,65zł, a w czerwcu 2012r. 5,65 zł. Pozwany stosował takie same stawki za przejechany kilometr w ramach prowadzonej działalności w 2012r. jak i w 2013r. Wskazywał, że różnica w osiąganych dochodach wynika ze wzrostu cen paliwa, co w świetle przytoczonego powyżej argumentu jest argumentem chybionym.

W latach 2011 i 2012 firma pozwanego utraciła płynność finansową, czego przyczyną była opóźniona o 11 miesięcy zapłata za fakturę nr (...)r. z dnia 28 lipca 2011r., wystawiona na kwotę brutto 100.960,78zł, z terminem płatności do 27 sierpnia 2011r. Była to faktura wystawiona na (...) Zakład (...) w P. za wykonane usługi transportowe. Skutkiem utraty płynności finansowej były dalsze zaległości w opłacaniu zobowiązań wobec ZUS, dalsze zaległości w opłacaniu rat za leasing autobusu M. - kwota 116.239,11zł wg stanu na dzień 28 czerwca 2013r., a za samochód o nr rej. (...) - kwotę 38.929zł, wg stanu na dzień 4 października 2013r., zaległe zobowiązania wobec (...) Sp. z o.o., które zostały spłacone w marcu 2013r., zaległe zobowiązania wobec (...) SA na dzień 23 marca 2012r. na kwotę 32.180,53zł, a w listopadzie 2013r. wzrosły do kwoty 104.001,22zł, zaległe zobowiązania wobec (...) SA na kwotę 20.478zł. Łącznie zajęcia komornicze w okresie od 7 sierpnia 2012r. do 12 listopada 2012r. wynosiły łącznie 58.751,45zł, z czego pozwany zapłacił 9.407zł. W listopadzie 2013r. pozwany zapłacił 1.876zł na rzecz komornika.

Pozwany zbył jeden z użytkowanych przez siebie autokarów za kwotę 12.500zł w maju 2013r. Pozwany nadal dzierżawi plac, na którym prowadził zajęcia z nauki jazdy, albowiem ma tam miejsca parkingowe, pomieszczenia biurowe, dostęp do wody i elektryczności. Obecnie realizuje również kontrakt na rzecz (...) niektórych kierowców zatrudnia bez umowy.

Oprócz M. N. pozwany ma na utrzymaniu F. N. (lat 13) i L. N. (lat 10), na których opłaca od stycznia 2013r. alimenty w kwocie łącznej 1.700zł. L. N. kupuje codziennie swemu synowi L. obiady za kwotę 9zł.

Pozwany przełał na rzecz A. N. w miesiącach od lipca do listopada 2013r. łączną kwotę 8.200zł tytułem zaspokojenia roszczeń alimentacyjnych, co daje kwotę 1.640zł miesięcznie. Nadto w miesiącu grudniu 2012r. przełał kwotę 2.000zł, a w styczniu 2013r. kwotę 1.600zł. Nadto do stycznia 2013r. pozwany ponosił koszty napojów, pieczywa, wędlin i innych niezbędnych do życia rodziny produktów na poziomie 1.000zł miesięcznie. Ponadto ponosił opłaty związane z wyposażeniem syna w klubie piłkarskim na poziomie 80zł miesięcznie - składka członkowska. Pozwany w dniu 4 grudnia 2012r. zapłacił rachunek za gaz w zajmowanym domu w kwocie 779,83zł, w dniu 27 listopada 2012r. rachunek za energię elektryczną w kwocie 425zł, w dniu 10 października 2012r. kwotę 189zł tytułem podatku od nieruchomości, 28 września 2012r. tytułem opłaty za telewizję cyfrową - 157zł oraz kwotę 196zł tytułem opłaty za (...). Pozwany spłacił w dniu 10 i 13 sierpnia 2012r. zadłużenie z tytułu składek ZUS za A. N. za każdym razem w kwocie po 7.500zł, a w dniu 9 sierpnia 2012r. i w dniu 3 sierpnia 2012r. swoje zadłużenie względem ZUS w kwocie 6.396zł oraz dwukrotnie w kwocie po 10.000zł. W dniu 29 grudnia 2012r. pozwany zapłacił za przyłącze wodne kwotę 6.500zł. W dniu 25 maja 2010r. A. N. pobrała kwotę 11.216zł tytułem opłaty za wycieczkę do Egiptu.

Pozwany żywi się samodzielnie - koszt jego wyżywienia należy oszacować na kwotę 600zł miesięcznie (wliczając w to koszt zakupu obiadów). Przeznacza minimalne kwoty na swe ubranie i środki czystości - wydatki te należy oszacować na kwotę 70zł miesięcznie. L. N. opłaca (...) za kwotę 69zł miesięcznie. Pozwany pali papierosy i przeznacza na to 300zł miesięcznie.

Powiatowy Urząd Pracy dysponował w dniu 18 października 2013r. ofertami pracy dla kierowców kat. (...) z wynagrodzeniem na kwotę od 1.600zł do 3.000zł brutto miesięcznie, kierowców kat. (...) z wynagrodzeniem na kwotę 1.600 zł brutto miesięcznie i dla kierowców międzynarodowych z wynagrodzeniem za kwotę 1.600 zł brutto miesięcznie.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, które uznał za wiarygodne, w szczególności opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości K. O. (co do sytuacji finansowej pozwanego), a także na podstawie uznanych w przeważającej części za wiarygodne zeznań stron oraz zeznań A. N..

Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego o badanie wariografem, albowiem wskazany dowód nie miał znaczenia dla sprawy i nie wniósłby nic nowego do sprawy.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Na wstępie Sąd I instancji wskazał, że roszczenia powódki są uzasadnione co do samej zasady, a podstawę materialnoprawną rozstrzygnięcia stanowią przepisy art. 128 krip, art. 133§1 krip i art.135§1 krip.

Następnie Sąd ten podniósł, że wydatki powódki nie są w całości zasadne. Łącznie wydatki związane z utrzymanie domu wynoszą ok. 1.100zł miesięcznie, co w przeliczeniu na powódkę wynosi 270zł miesięcznie. Powódka na swoje wyżywienie przeznaczą kwotę 800zł i jest to wydatek zasadny, jeżeli weźmie się pod uwagę jej schorzenia. Na książki i artykuły szkolno-biurowe miesięcznie powódka przeznaczą 60zł, rozwój kulturalno-oświatowy 100zł miesięcznie, sport 30zł miesięcznie. Koszt wakacji letnich i zimowych to średnio miesięcznie 133zł, na swe imieniny i urodziny jednorazowo kwotę 500zł, co daje kwotę miesięczną 42zł, na sprzęt sportowy ok. 10zł miesięcznie. Na okulary powódka przeznaczą kwotę 150zł co dwa lata, co daje 6,25zł miesięcznie. M. N. ponosi wydatki związane z utrzymanie swego pokoju na poziomie 15zł miesięcznie. Koszt telefonu komórkowego powódki to 50zł miesięcznie. Kieszonkowe powódki wynosi 100zł miesięcznie. Zdaniem Sądu I instancji, są to wydatki usprawiedliwione zrównoważonym rozwojem młodej kobiety. M. N. przeznaczą 300zł miesięcznie na zajęcia pozaszkolne, kursy, korepetycje, składki członkowskie wówczas, kiedy powódka uczęszczała do szkoły średniej. Jest to wydatek oczywiście nieuzasadniony, nie przystający do trudnej sytuacji finansowej rodziców mających na swym utrzymaniu jeszcze dwóch małoletnich synów. Powódka na swoje ubranie przeznaczą kwotę 373zł miesięcznie. Oczywiście jest, że można wydawać na ubrania jeszcze większe kwoty, ale kwota rzędu 150zł miesięcznie jest całkowicie wystarczająca, jeżeli chodzi o ubrania młodej kobiety, która nie pracuje zarobkowo. Koszt środków czystości i kosmetyków ponoszonych przez powódkę to kwota 475zł miesięcznie. Niewątpliwie można wydatkować tak dużą kwotę, ale zważywszy młody wiek powódki i zbędność większości ze wskazywanych przez nią wydatków w tej mierze, wydatkiem wystarczającym jest kwota 75zł miesięcznie. Wydatki, jakie powódka ponosi na sprzęt RTV - ok. 260zł miesięcznie - są oczywiście kwotą nieprzystającą do dochodów rodziny i wydatki w tej mierze na poziomie 50zł miesięcznie będą wydatkami wystarczającymi. Powódka na wydatki związane z obchodami świąt wydaje kwotę ok. 100zł miesięcznie co jest kwotą zdecydowanie za wysoką i kwotą wystarczającą będzie kwota 30zł miesięcznie. Średnie miesięczne wydatki na leczenie wynoszą ok. 70zł. Łącznie usprawiedliwione potrzeby powódki należy oszacować na kwotę ok. 2.000zł miesięcznie.

Wskazując na treść art. 135 § 2 krip, Sąd Rejonowy wskazał, że zakres realizacji obowiązku alimentacyjnego zależy niewątpliwie od wieku dziecka - im dziecko jest młodsze, tym więcej wymaga ono troski. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości fakt, iż powódka jest osoba dorosłą. W ocenie Sądu obowiązek alimentacyjny obciąża jej rodziców po połowie. Dlatego też obowiązek alimentacyjny pozwanego w formie finansowej co do zasady powinien być równy jak obowiązek matki powodów, o ile możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego pozwolą na takie ustalenie sposobu partycypacji w kosztach utrzymania małoletniego.

Pozwany L. N. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) Ośrodek (...) (...) w P.. Pozwany od stycznia do grudnia 2013r. osiągnął zaewidencjonowany dochód w wysokości 36.307zł, co daje średni miesięczny dochód w wysokości 3.005zł. Zważywszy wskazywany (1/3) udział dochodu nieewidencjonowanego, należy oszacować dochód L. N. na

poziomie 4.500zł miesięcznie. Oprócz powódki pozwany ma na utrzymaniu dwóch synów, na których opłaca od stycznia 2013r. alimenty w kwocie łącznej 1.700zł. L. N. kupuje codziennie swemu synowi L. obiady za kwotę 9zł, a także opłaca miesięcznie raty na poziomie 2.200zł w związku z zakupem w ramach kredytu autobusu. Pozwany żywi się samodzielnie - koszt jego wyżywienia należy oszacować na kwotę 600zł miesięcznie (wliczając w to koszt zakupu obiadów). Przeznacza minimalne kwoty na swe ubranie i środki czystości - wydatki te należy oszacować na kwotę 70zł miesięcznie. Analizując powyższe wydatki należy stwierdzić, że uzasadnione wydatki pozwanego w całości pokrywane są z jego dochodów. Wskazać należy, że decyzja o zaciągnięciu kredytu konsumpcyjnego na zakup autobusu podejmowana była wspólnie z A. N. i obecnie ponoszenie kosztów obsługi tego kredytu jest całkowicie uzasadnione i konieczne dla prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Wśród wydatków pozwanego Sąd stwierdził, że L. N. opłaca (...) za kwotę 69zł miesięcznie, pali również papierosy i przeznacza na to 300zł miesięcznie. Uznając zatem, że pozwany może zrezygnować z tych wydatków jako wydatków zbędnych, należało oszacować możliwości finansowe pozwanego na kwotę 350zł.

Sąd Rejonowy przyjął, iż L. N. powinien ponosić koszty utrzymania córki w wysokości 1/2 jej usprawiedliwionych potrzeb, ale nie odpowiada to możliwościom finansowym pozwanego. W związku z powyższym należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki alimenty w wysokości 350zł miesięcznie od dnia 1 listopada 2012r. (tj. od pełnego miesiąca po dacie wniesienia pozwu) płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Wobec braku możliwości finansowych pozwanego w większym zakresie, powództwo należało oddalić co do żądania przewyższającego w/w kwotę.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc Sąd ten nadał wyrokowi w części zasądzającej alimenty rygor natychmiastowej wykonalności, a także nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 1082 kpc.

Sąd Rejonowy, odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi ze względu na jego trudną sytuację finansową. Obciążając strony kosztami postępowania w zakresie przez nie poniesionym Sąd uczynił to na podstawie art. 100 kpc mając na względzie sytuację procesową, w której powódka wygrała tylko w nieznaczej części dochodzonego roszczenia.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka M. N., która zaskarżyła go w części, tj. co do pkt. 2 i 4. Sądowi I instancji powódka przy tym zarzuciła:

1) naruszenie art. 135 § 1 krio p poprzez jego niezastosowanie i oparcie orzeczenia oddalającego powództwo ponad kwotę 350zł na przyjęciu, że obecnie uzyskiwane przez powoda dochody nie pozwalają mu na partycypowanie w większym zakresie w utrzymaniu powódki podczas gdy Sąd meriti uwzględniając treść powołanego wyżej przepisu winien był również zbadać czy możliwości zarobkowe pozwanego są przez niego w pełni wykorzystywane;

2) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że:

a) matka powódki osiąga miesięczny dochód netto w wysokości 2.300zł podczas gdy po uwzględnieniu wynikających z pozostawania w stosunku pracy obciążeń kwota ta wynosi 2.000zł netto;

b) matka powódki pobierała świadczenia rodzinne w 2013r. podczas gdy takie świadczenie przysługiwało jej wyłącznie w 2012r.;

c) pozwany opłaca kredyt konsumpcyjny zaciągnięty na zakup autobusu marki M. podczas gdy matka pozwanej - A. N. otrzymała, już po wydaniu wyroku w niniejszej sprawie wezwanie do spłaty trzech rat kredytu wraz z odsetkami za opóźnienie, ergo, pozwany nie dokonuje spłat kredytu, a zobowiązanie to reguluje A. N. z pomocą swoich rodziców.

Z uwagi na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę pkt. 2 zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 1.000zł miesięcznie tytułem renty alimentacyjnej płatnej z góry do 10-go dnia każdego miesiąca; zmianę pkt. 4 w/w wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych; zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania odwoławczego wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawą rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Okręgowy był materiał dowodowy zgromadzony przed Sądem Rejonowym, uzupełniony o dowody przeprowadzone w toku postępowania apelacyjnego. Przed Sądem Rejonowym przeprowadzono dowód z uzupełniającego przesłuchania stron (z ograniczeniem go do strony powodowej – art.302§1kpc) oraz z dokumentów (k.489 – 490, 502 – 507, 546 – 550). Sądowi Okręgowemu z urzędu znana była także treść wyroku rozwodowego pozwanego, w którym zasądzono alimenty na dwójkę synów w łącznej kwocie 1.700zł, przyjmując jako możliwości zarobkowe pozwanego kwotę około 6.000zł miesięcznie – art.228§2 kpc (w tej sytuacji zbędne było przeprowadzenie dowodu z akt sprawy rozwodowej o co wnoszono w apelacji).

Te uzupełniające dowody pozwoliły na zmodyfikowanie ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego poprzez dodatkowe przyjęcie, że powódka rozpocznie od nowego roku akademickiego (2014/2015) studia dzienne na drogim kierunku (filologia – indologia), w czasie wakacji usiłowała ona uzyskać dodatkowy dochód poprzez pracę sezonową, pozwany zadeklarował za 2013r. dla celów podatkowych dochód w kwocie 36.307,15zł (a jego łączny przychód z działalności gospodarczej to 406.205,06zł), obecnie pozwany nie spłaca rat kredytu zaciągniętego wspólnie z żoną – od lutego 2014r. wpłat tych dokonuje była żona pozwanego (a wpłaty wynoszą od 2.212,76zł do 3.817,64zł). Te uzupełniające ustalenia wynikają jednoznacznie z przeprowadzonych dowodów, których wiarygodność nie budziła wątpliwości. Od razu zmodyfikować też należy część ustaleń Sądu Rejonowego zasadnie zakwestionowanych w apelacji przez powódkę. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego brak podstaw do przyjęcia, że matka powódki pobierała w 2013r. świadczenie rodzinne na powódkę – uzasadnienie zaskarżonego wyroku powoływało się w tym zakresie na historię konta (str.2 uzasadnienia wyroku) która dotyczy jednak nie 2013r, ale okresu o rok wcześniejszego. Kwestia spłacania rat kredytu została wyjaśniona już wcześniej z tym, że rzeczywiście do czasu wydania wyroku przez Sąd Rejonowy pozwany dokonywał nieregularnych wpłat z tego tytułu. Jeśli zaś chodzi o dochody matki powódki to zaświadczenie z jej zakładu pracy (k.431) za okres od lipca do grudnia 2013r. wskazuje, że jej wynagrodzenie netto oscyluje koło kwoty 2.300zł, a dalsze potrącenia to efekt składki na ubezpieczenie, kasę pożyczkową (itp.) czyli świadczenia dobrowolne. Dla rozstrzygnięcia sprawy najistotniejsze były i tak dwie kwestie – określenie usprawiedliwionych potrzeb powódki, oraz możliwości zarobkowych pozwanego (art.135§1 krip). Co do pierwszej z tych kwestii to ustalenia zaskarżonego wyroku nie budzą zastrzeżeń i nie są one kwestionowane w apelacji. Kierując się zasadami doświadczenia życiowego i wynikiem przeprowadzonego postępowania dowodowego zaakceptować można przekonanie, że kwota 2.000zł miesięcznie jest kwotą usprawiedliwionych potrzeb powódki i to pamiętając oczywiście, że jest to kwota przybliżona, gdyż struktura wydatków nie jest stała każdego miesiąca. Zaznaczyć też należy, że powódka jest już pełnoletnia i w miarę możliwości może ona podjąć próby odciążenia rodziców w wydatkach podejmując np. pracę wakacyjną (co powódka uczyniła). Przechodząc do drugiej najistotniejszej sprawy tj. możliwości zarobkowych pozwanego to precyzyjne ich ustalenie jest tym bardziej utrudnione, że pozwany prowadzi działalność gospodarczą i jak sam przyznał dochodzi do sytuacji zatrudniania przez niego pracowników bez zawierania formalnych umów (k.437). Taka sytuacja sprawia, że mało przydatne dla wyniku sprawy staje się opinia biegłej (opierająca się wyłącznie na dokumentacji) i odwołać się należy raczej do słów samego pozwanego, który sam oszacował swój dochód na 4 – 5.000zł (k.132), co przy stanowisku sądu rozwodowego o niewykorzystywaniu w pełni możliwości zarobkowych przez pozwanego (który ocenił te możliwości na około 6.000zł) prowadzi do wniosku, że te faktyczne możliwości zarobkowe pozwanego to kwota ok.5 - 6.000zł, a zatem więcej niż przyjął to Sąd Rejonowy i jego ustalenia w tym zakresie także wymagają modyfikacji. Przy dochodach tego rzędu przypomnieć należy, że pozwanego obciąża obowiązek alimentacyjny na synów w łącznej kwocie 1.700zł, prawnie jest zobowiązany uiszczać odpowiednią część raty kredytu (połowę z około 2.300zł), musi zadbać też o swoje utrzymanie i pokrycie wydatków na nieruchomości. Biorąc te wszystkie okoliczności Sąd Okręgowy

doszedł do wniosku, że kwota 700zł alimentów spełnia wymogi określone w art.135§1 krio, tym bardziej, że jest to kwota zasądzona we wcześniejszym postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia (postanowienie z dnia 10 stycznia 2013r. – k.135), a od wydania tego orzeczenia nie nastąpiły aż tak istotne zmiany, które uzasadniałyby modyfikację alimentów. Trudno nie przypomnieć, że o taką też kwotę wносиła powódka przed zamknięciem rozprawy w Sądzie Rejonowym (k.437) – zaniechanie płacenia przez pozwanego rat kredytu to zaś kwestia porozumienia i rozliczenia pomiędzy byłymi małżonkami (rata kredytu obciąża ich solidarnie).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art.386§1 kpc zmienił zaskarżony wyrok poprzez podwyższenie zasądzonych alimentów do kwoty 700zł (zamiast 350zł). W pozostałej części apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art.385kpc.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w obu instancjach uzasadnia art.100 zdanie pierwsze kpc – doszło do stosunkowego rozdzielenia tych kosztów biorąc pod uwagę wynik sprawy (w pierwszej instancji powódka wygrała w 28%, a w drugiej instancji w 70% biorąc pod uwagę, że w pozwie żądano alimentów w kwocie 2.500zł, a w apelacji w kwocie 1.000zł). Poniesione przez powódki koszty to wynagrodzenie pełnomocnika, które w I instancji wynosiło 2.400zł, a w II instancji 1.200zł (§2 ust.1, §6 pkt 5) w związku z §12 ust.1 pkt 2) i §7 ust.1 pkt 11) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013r., poz.490) przy uwzględnieniu nakładu pracy tego pełnomocnika, charakteru sprawy i wkładu pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia. W związku z tym kwoty podlegające zasądzeniu od pozwanego na rzecz powódki to 672zł za I instancję (2.400zł x 0,28) i 840zł za II instancję (1.200zł x 0,7).

SSO J. Andrzejak-Kruk SSO A. Szlingiert SSO M. Wysocki